

Biológiai alapok fenntartásával, fejlesztésével kapcsolatos munka eredményei az Újfehértói Kutató Állomáson

Dr. Szabó Tibor és Budainé Veres Ágnes

Újfehértói Gyümölcsstermesztési Kutató és Szaktanácsadó Kht, Újfehértó

e-mail: szaboti@ujfehertokutato.hu

Almatermésű gyümölcsök fajtakutatása:

Fő célja a termesztés számára olyan fajták ajánlása, melyek a hazai környezeti feltételek mellett biztonságosan teremnek, gyümölcsük jól tárolható és értékesíthető. A 200 fajta, 181 hibrid részletes vizsgálata lehetővé teszi a fajtaajánlások megalapozását.

Egyes felhasználási céloknak megfelelő meggyfajták előállítása:

A tájszelekció folytatásaként begyűjtött változatok értékelésének eredményeként újabb fajtajelöltek termesztésbe állítása tervezhető. A vizsgált 20 fajtajelölt és -változat fenológiai jellemzése, a termékenyülési viszonyainak tisztázása, termőképességének felmérése és a gyümölcs hasznosíthatóságának meghatározása után újabb fajtabejelentések várhatók.

A termőtájba jól illeszthető köszmétefajták és alanyok előállítása:

A több mint 60 fajtajelöltet, -változatot magába foglaló alany- és fajtakísérlet értékelése után válik ismertté a termesztési értékük. A tüskétlen vagy kevés tüskéjű, a lisztharmatnak ellenálló és piaci igényeket kielégítő fajták előállítása érdekében indított nemesítési program folytatásaként kb. 2000 magonc értékelése kezdődött el.

Fajtakutatói tevékenységünk eredményeként az államilag elismert almafajták 72%-a, a birs-, naspolya- és köszmétefajták 100%-a az állomásunk tulajdona. Három meggyfajtánk adja az országos szaporítás közel 60%-át. A 2005. évben állami elismerésben részesült 4 korábban bejelentett almafajta és egy almaalany. Az FVM megbízása alapján 74 gyümölcsfajta fajtafenntartása folyamatos feladatunkat képezi.

Génvagyon megőrzése:

Feladata az állomás területén található 958 almafajta, 181 alma hibrid, 467 körtefajta, 77 birs- és 30 naspolyafajta, valamint 88 meggy- és 46 köszmétefajta (összesen: 1847 fajta) megőrzése, fenntartása. Folyamatosan karban tartjuk a nemzetközi kötelezettségekből adódó adat felvételezési és nyilvántartási rendszert (minden tételről 38 adatot veszünk fel). Az adataink, ill. a fajták hozzáférhetőséget minden érdeklődő számára biztosítjuk.

Biológiai alapok laboratóriuma:

A 2 hektár bekerített területen 8 db izolátorház, valamint üvegház és laboratóriumi épület található. A laboratóriumban vírusmentesítés, mikroszaporítás, továbbá bázisanyag előállítás és megőrzés folyik. A munkát biztonságosabbá és gyorsabbá teszik az ELISA teszt és a PCR vizsgálatok eredményei.

Az izolátorházban 13 alma-, 10 meggy-, 3 szilva- és 4 köszmétefajta vírusmentes oltványait gondozzuk. A szabadföldi főtésztre elküldött fajták száma 26, a párhuzamosan leszaporított oltványokat szintén az izolátorokban őrizzük és tartjuk megfigyelés alatt.

Alma központi törzsgyümölcsös:

Az OMMI által hitelesített törzsfákból álló ültetvényben 64 almafajta 315 db törzsfája található. Célja a fajták eredeti tulajdonságainak megőrzése (negatív szelekció). A törzsgyümölcsös a központi törzstetvény kiinduló alapanyaga.